

Broj: 01,02,04/5,03/11-05-1-686/24

Sarajevo, 20. 5. 2024.

SARAJEVO

PRIMLJENO: 17-07-2024			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

IZVJEŠTAJ

sa Seminara 2024. Specijalne grupe za Mediteran i Bliski istok PSNATO-a, Rim, Republika Italija, 6 – 8. maja 2024.

Kemal Ademović, predsjedavajući Delegacije Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini NATO-a te zamjenici predsjedavajućeg Marina Pendeš i Obren Petrović učestvovali su na Seminaru 2024. Specijalne grupe za Mediteran i Bliski istok PSNATO-a u zajedničkoj organizaciji Parlamenta Republike Italije, Delegacije Parlamenta Republike Italije u PSNATO-u i PSNATO-a, a koji je održan od 6. do 8. maja 2024. u Rimu.

Seminar koji je okupio mnogobrojne parlamentarce, stručne predavače, predstavnike akademske zajednice, vojna lica i važne političke aktere iz relevantnih oblasti u centar pažnje stavio je teme geopolitičkih implikacija tekućih sukoba u regijama Bliskog istoka i Sjeverne Afrike (MENA regija) te s tim u vezi ulogu Irana u regionalnim sukobima i prijetnju za euroatlantsku sigurnost, kao i šire sigurnosne i diplomatske implikacije sukoba Izraela i Hamasa. Diskutirano je i o ulozi Rusije unutar MENA regije, posljedicama rata u Ukrajini, odnosima zemalja spomenute regije s NATO-m, izazovima migracija, klimatske i sigurnosti hrane.

Seminar je otvorio predsjedavajući Delegacije Parlamenta Republike Italije u PSNATO-u Lorenzo Cesa pozdravnim govorom u kojem je naglasio spomenute teme o kojima se raspravljalo. Istaknuo je važnost Organizacije, suočavanja s dezinformacijama u današnjem vremenu odbrane vrijednosti NATO-a i njihovu promociju, naročito u odnosu na mržnju i sukobe. Pina Picierno, potpredsjednica Evropskog parlamenta, i Fernando Gutierrez, predsjedavajući Grupe u svojim govorima spomenuli su i važnu 75. godišnjicu i podsjetili na sve na šta ona zemlje Organizacije podsjeća i obavezuje. Kao nužnost je označen pronalazak zajedničkih rješenja i važnost ekonomskog i političkog nošenja s problemima s kojima se Organizacija susreće. Odlučno je pozdravljeno osnaživanje veza s Bliskim istokom, MENA i Sahel regijom. Izražena je želja da se proširi učešće i djelovanje PSNATO-a na cijelu Afriku.

Sesiju o ulozi NATO-a i uticaju sukoba na MENA regiju otvorio je admiral Cavo Dragone napomenom kako se Evropa danas i u recentnoj prošlosti nosi s brojnim izazovima, od klasičnih sukoba na kopnu i moru preko hibridnog ratovanja, dezinformacija do cyber napada i ratovanja

pod vodom. Izuzetno važnim je ocijenio partnerstvo u proizvodnji opreme, ulaganje u obrazovanje, istraživačke centre i prilagođavanje načina razmišljanja i stavova promjenama tehnika ratovanja. Kroz predavanja i diskusiju učesnici su se dotaknuli pokušaja destabilizacije euroatlantske regije, a koji su dovedeni u vezu s događajima na istočnoj i južnoj obali. Osvrnuli su se na namjere Rusije, Irana, kao i na političku agendu NR Kine kroz pokušaje kontroliranja svog izvoza.

Parlamentarci su problematizirali i pitanje migracija, jasnu korelaciju između toga i predviđene pobjede desničarskih stranaka na predstojećim izborima za Evropski parlament, ali i problematiku militarizacije migranata. Pod povećalo je stavljeno pitanje šta je i koliko Organizacija uradila po tom pitanju, ali je i diskutirano o vrijednosti trenutnog mehanizma te da li je to problem isključivo NATO-a ili pak širi.

Zaključeno je kako je sudbina regije Sahela upravo u rukama zemalja članica Organizacije, da se mora pospješiti sigurnosna ravnoteža u regiji i cijelom kontinentu kroz saradnju. Naglašena je važnost održavanja mira i sigurnosne situacije na Mediteranu i indicija potencijalnog sukoba kroz veliko prisustvo ruske flote.

Gudio Crosetto, ministar odbrane Republike Italije, današnju situaciju ocijenio je jedinstvenom u historiji NATO-a, apostrofirao mogućnost hibridnog ratovanja kroz ekonomiju u formi različitih monopola. Izrazio je i konsterniranost praksom nevažnja međunarodnog prava za najveće države u vremenu sukoba.

U više navrata i kroz diskusiju parlamentaraca ali i panelista naglašena je opasnost od snage Irana i uticaja na Bliskom istoku.

Potpredsjednik EPP-a i član Potkomiteta za sigurnost i odbranu Evropskog parlamenta, Arnaud Danjean spomenuo je neriješeni problem džihadista u regijama koje su tema Seminara, ali i naglasio postignute rezultate u Nigeru i Burkini Faso.

Parlamentarci su se dotaknuli predstojećih izbora u Sjedinjenim Američkim Državama, dijelom istaknuli zabrinutost mogućom pobjedom Donalda Trumpa zbog njegovih stavova u vezi s NATO-om u prethodnom mandatu, ali u konačnici i zaključili da su snaga i jedinstvo Organizacije nadmoćniji u odnosu na eventualne probleme s kojima se „iznutra“ može susresti.

Naglasak je stavljen na pojačani kineski uticaj u Zaljevu i MENA regiji kroz onaj strateški u energetsom sektoru, naročito u obnovljivim izvorima energije, u oblasti razvoja vještačke inteligencije i povećanjem prodaje goriva u kineskoj valuti. Važnom je ocijenjena uloga Izraela u kinesko-američkom odnosu, ali i drugih „manjih“ država Bliskog istoka.

Drugi dan Seminara otvorio je Lorenzo Fofana, predsjedavajući Predstavničkog doma italijanskog parlamenta uvodnim riječima o počecima NATO-a, napretku koji je postignut u susret 75. godišnjici te svim izazovima s kojima se nose u svjetlu sukoba u regiji Organizacije.

Teme posljednjeg dana usmjerile su raspravu na problematiku fosilnih goriva, litija, klimatskih promjena, pitanja koja se tiču vode i hrane. Neophodno je okretanje novim izvorima goriva i smanjenju energetske zavisnosti od jednog izvora, a na šta zemlje Evropske unije, ocijenjeno je, za sada uspješno odgovaraju. Fokus je također prebačen na povećanje proizvodnje energije, a

istovremeno racionalizaciju potrošnje. Naglašena je i važnost izbornih godina u zemljama NATO-a kao i Evropskoj uniji.

Istaknuta je važnost vodika kao izvora energije te kako bi njegova dostupnost trebala biti ravnomjerno podijeljena između zemalja Evrope i Afrike. Na postavljeno pitanje o zavisnosti u tom pogledu od zemalja iz nestabilne regije, parlamentarci zemalja MENA regije, gosti događaja, a naročito Alžirci, zauzeli su čvrsto opredjeljenje prema sigurnosti Evrope u tom segmentu i podsjetili kako, uprkos teškoćama u oblasti sigurnosti, nikada naš kontinent nije bio uslovljavan.

Postavljeno je pitanje povećanja izgradnje nuklearnih postrojenja u Evropi, uranija u Kanadi te iskoristivosti područja kontinenta solarnim panelima, a što bi označilo nabavljanje energenata iz zemalja unutar porodice NATO-a što predstavlja strateški važan element u današnje vrijeme.

Na marginama Seminara, drugog i posljednjeg dana, Delegacija PSBiH u PSNATO-u je održala bilateralni sastanak s delegacijom zemlje suorganizatora i domaćina događaja Republike Italije.

Uz zahvalu domaćinu, apostrofirana je prepoznata podrška ministra vanjskih poslova Antonia Tajanija Bosni i Hercegovini u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Nedavno usvojeni Plan rasta EU za Zapadni Balkan bit će značajna podrška našoj i zemljama regije te doprinijeti nastavku reformi ka članstvu. U vezi s pitanjem euroatlantskih integracija BiH, predsjedavajući Delegacije informirao je domaćine o čvrstom opredjeljenju značajnog broja vladajućih stranaka za članstvom u NATO-u, o čemu, kako je kazao, ne postoji potpuni politički konsenzus unutar BiH. Zahvaljujući se na dolasku i učešću članova Delegacije PSBiH u PSNATO-a na Seminaru, predsjedavajući Delegacije Parlamenta Republike Italije u PSNATO-a Lorenzo Cesa naglasio je da je Italija uvijek snažno podržavala Bosnu i Hercegovinu, te da će to činiti i u budućnosti, na putu BiH ka članstvu u EU. Članica Delegacije Parlamenta Republike Italije u PSNATO-a Maria Domenica Castellone također je izrazila zadovoljstvo zbog prisustva članova Delegacije PSBiH na Seminaru Specijalne grupe za Mediteran i Bliski istok PSNATO-a, te pohvalila reforme koje je BiH napravila u prethodnom periodu, nakon dobivanja kandidatskog statusa za članstvo u EU. Ocijenila je da postoji mogućnost unapređenja saradnje BiH i Italije u mnogim oblastima, posebno u oblasti obrazovanja, koje je označila kao temelj otvorenog evropskog kontinenta i budućih generacija u Evropi.

Razgovarano je i o sukobu Izraela i Palestine, a sagovornici su se saglasili o tome da ovaj sukob treba što prije okončati kako bi se izbjegle dodatne žrtve. S tim u vezi, istaknuta je zajednička posvećenost članova obje delegacije izgradnji i očuvanju mira, što je, kako je kazano, jedan od ključnih postulata i ciljeva NATO-a.

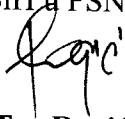
Predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg Delegacije posjetili su Ambasadu BiH u Republici Italiji i pri Svetoj Stolici te tom prilikom održali sastanak s ambasadoricom Amirom Arifović Harms i ambasadorom Igorom Žontarom, gdje su naše diplomate predstavile situaciju u

ambasadama, diplomatsko-konzularnoj mreži te njihove brojne aktivnosti u Republici Italiji i pri Svetoj Stolici.

Uz zahvalu za pruženu podršku prilikom boravka u Rimu, članovi Delegacije PSBiH u PSNATO-a pobliže su upoznali ambasadore s aktivnostima Delegacije unutar PSNATO-a, kao i s napretkom Bosne i Hercegovine na putu prema Evropskoj uniji sa osvrtom na političku situaciju u izbornoj godini.

Izveštaj pripremio:

Sekretar Delegacije
PSBiH u PSNATO-a

Teo Rogić

Izveštaj odobrili:

Predsjedavajući
Delegacije PSBiH u PSNATO-a

Kemal Ademović

Prva zamjenica predsjedavajućeg
Delegacije PSBiH u PSNATO-a

Drugi zamjenik predsjedavajućeg
Delegacije PSBiH u PSNATO-a

Marina Pendes

Obren Petrović

Dostaviti:

- Kolegiju Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH
- Kolegiju Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH
- Kolegiju Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH
- članovima Delegacije PSBiH u PSNATO-a
- Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma PSBiH
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PSBiH
- Sektoru za odnose s javnošću
- a/a

106/24
30.05.24